

जिल्हा न्यायालय भरती 2023

समाविष्ट

- ▶ रिक्त पदे
- ▶ पात्रता निकष
- ▶ परीक्षेचे स्वरूप
- ▶ अभ्यासक्रम
- ▶ वेतनश्रेणी
- ▶ अर्ज शुल्क
- ▶ मॉडेल प्रश्नपत्रिका
उत्तरासहित

Decoding Maharashtra District Court Recruitment 2023

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 रिक्त पदे

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 अंतर्गत विविध संवर्गातील 4539 पदांची भरती होणार आहे. जिल्हा न्यायालय भरती 2023 मधील पदानुसार रिक्त पदाचा तपशील खाली देण्यात आला आहे.

जिल्हा न्यायालय भरती 2023: रिक्त पदांचा तपशील

अ.क्र.	जिल्हा न्यायालय	लघुलेखक		कनिष्ठ लिपिक		शिपाई/हमाल	
		निवड यादी	प्रतीक्षा यादी	निवड यादी	प्रतीक्षा यादी	निवड यादी	प्रतीक्षा यादी
1	अहमदनगर	55	14	141	35	64	16
2	अकोला	18	5	48	12	35	9
3	अमरावती	25	6	128	32	42	11
4	औरंगाबाद	16	4	77	19	42	10
5	बीड	11	2	72	18	35	9
6	भंडारा	7	2	29	7	16	4
7	बुलढाणा	15	4	79	20	43	11
8	चंद्रपूर	19	5	69	17	35	9
9	धुळे	5	1	38	9	14	3
10	गडचिरोली	5	1	32	8	8	2
11	गोंदिया	5	1	34	9	11	3
12	जळगाव	6	2	92	23	34	9
13	जालना	9	2	30	8	11	3
14	कोल्हापूर	11	3	61	15	37	9
15	लातूर	10	3	36	9	32	8
16	नागपूर	26	7	107	27	36	9
17	नांदेड	10	3	51	13	25	6
18	नंदुरबार	10	3	39	10	37	9
19	नाशिक	38	10	178	45	61	15
20	उस्मानाबाद	7	2	60	15	26	6
21	परभणी	18	5	121	30	48	12
22	पुणे	52	13	144	36	86	22
23	रायगड	18	5	97	24	54	14
24	रत्नागिरी	8	2	49	12	20	5
25	सांगली	14	4	36	9	12	3
26	सातारा	24	6	65	16	28	7

27	सिंधुदुर्ग	4	1	37	9	21	5
28	सोलापूर	15	4	66	17	20	5
29	ठाणे	49	12	229	57	84	21
30	वर्धा	20	5	22	6	7	2
31	वाशिम	1	0	47	12	18	5
32	यवतमाळ	21	5	107	27	26	7
33	शहर दिवाणी व सत्र न्यायालय, मुंबई	0	0	229	57	101	25
34	मुख्य महानगर दंडाधिकारी कार्यालय, मुंबई	4	1	74	19	37	9
35	कोर्ट ऑफ स्मॉल कॉज, मुंबई	12	3	71	18	60	15
	एकूण	568	146	2795	700	1266	318

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 शैक्षणिक अर्हता

जिल्हा न्यायालय भरतीसाठी पदानुसार आवश्यक शैक्षणिक अर्हता खालील तक्त्यात दिली आहे

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 शैक्षणिक अर्हता	
पदाचे नाव	पात्रता निकष
लघुलेखक	<p>पात्र होण्यासाठी उमेदवाराने -</p> <ol style="list-style-type: none"> कोणत्याही मान्यताप्राप्त विद्यापीठातून पदवी घेतलेली असणे आवश्यक आहे. (कायद्याची पदवी धारण केलेल्या उमेदवारांना प्राधान्य दिले जाईल) त्यास जिल्ह्यातील न्यायालयाच्या प्रादेशिक भाषेचे पुरेसे ज्ञान असणे आवश्यक आहे. सरकारी व्यावसायिक प्रमाणपत्र परीक्षा किंवा सरकारी मंडळाद्वारे घेतलेली परीक्षा किंवा संगणक टंकलेखन बेसिक कोर्स यामध्ये सरकारी प्रमाणपत्र (GCC-TBC किंवा I.T.I.) - यामध्ये <ol style="list-style-type: none"> इंग्रजी लघुलेखन 100 श. प्र. मि. किंवा त्याहून अधिक गती आणि मराठी लघुलेखन 80 श. प्र. मि. किंवा त्याहून अधिक गती आणि इंग्रजी टंकलेखन 40 श. प्र. मि. किंवा त्याहून अधिक गती आणि मराठी टंकलेखन 30 श. प्र. मि. किंवा त्याहून अधिक गती असणे आवश्यक आहे. खालीलपैकी कोणत्याही संस्थेतून प्राप्त M.S.Office, M.S.Word, Wordstar-7 आणि Open Office Org. या व्यतिरिक्त Windows आणि Linux मध्ये Word Processor चालवण्यामध्ये प्राविण्याबद्दल संगणक प्रमाणपत्र असणे आवश्यक आहे. <ol style="list-style-type: none"> महाराष्ट्र किंवा गोवा राज्यातील वैधानिक विद्यापीठे, यथास्थिती. महाराष्ट्र किंवा गोवा राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ, यथास्थिती. NIC, DOEACC, APTECH, NIIT, C-DAC, DATAPRO, SSI, BOSTON, CEDIT, M. S. CIT. महाराष्ट्र किंवा गोवा सरकारने जारी केलेले संगणक ज्ञानाच्या पात्रतेबाबतचे प्रमाणपत्र, यथास्थिती.

कनिष्ठ लिपिक	<p>पात्र होण्यासाठी उमेदवाराने -</p> <ol style="list-style-type: none"> कोणत्याही मान्यताप्राप्त विद्यापीठातून पदवी घेतलेली असणे आवश्यक आहे. (कायद्याची पदवी धारण केलेल्या उमेदवारांना प्राधान्य दिले जाईल) त्यास जिल्ह्यातील न्यायालयाच्या प्रादेशिक भाषेचे पुरेसे ज्ञान असणे आवश्यक आहे. सरकारी व्यावसायिक प्रमाणपत्र परीक्षा किंवा सरकारी मंडळाद्वारे घेतलेली परीक्षा किंवा संगणक टंकलेखन बेसिक कोर्स यामध्ये सरकारी प्रमाणपत्र (GCC-TBC किंवा I.T.I.) - यामध्ये इंग्रजी टंकलेखन 40 श.प्र.मि. किंवा त्याहून अधिक गती आणि मराठी टंकलेखन 30 श.प्र.मि. किंवा त्याहून अधिक गती. खालीलपैकी कोणत्याही संस्थेतून प्राप्त M.S.Office, M.S.Word, Wordstar-7 आणि Open Office Org. या व्यतिरिक्त Windows आणि Linux मध्ये Word Processor चालवण्यामध्ये प्राविण्याबद्दल संगणक प्रमाणपत्र असणे आवश्यक आहे. <ol style="list-style-type: none"> महाराष्ट्र किंवा गोवा राज्यातील वैधानिक विद्यापीठे, यथास्थिती. महाराष्ट्र किंवा गोवा राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ, यथास्थिती. NIC, DOEACC, APTECH, NIIT, C-DAC, DATAPRO, SSI, BOSTON, CEDIT, M. S. CIT. महाराष्ट्र किंवा गोवा सरकारने जारी केलेले संगणक ज्ञानाच्या पात्रतेबाबतचे प्रमाणपत्र, यथास्थिती.
शिपाई/हमाल	<ol style="list-style-type: none"> उमेदवाराने किमान 7 वी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी व त्याची शरीरयष्टी चांगली असावी.

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 वयोमर्यादा

जिल्हा न्यायालय भरतीसाठी पदानुसार आवश्यक वयोमर्यादा खाली दिली आहे.

वय:

- शासनाने निर्दिष्ट केल्यानुसार, सर्वसाधारण प्रवर्गाच्या बाबतीत वय 18 वर्षांपेक्षा कमी आणि 38 वर्षांपेक्षा जास्त नसावे आणि अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग किंवा विशेष मागास प्रवर्गातील उमेदवारांच्या बाबतीत 43 वर्षांपेक्षा जास्त नसावे.
- योग्य मार्गाने अर्ज करणाऱ्या राज्य/केंद्र सरकारी कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत कमाल वयोमर्यादा लागू असणार नाही.
- उमेदवारास 28.03.2006 नंतर जन्मलेल्या ह्यात मुलांची संख्या दोनपेक्षा अधिक नसावी.
- जर उमेदवारास नैतिक अधःपतनाचा समावेश असलेल्या गुन्ह्यासाठी शिक्षा झाली असेल किंवा त्याला/तिला उच्च न्यायालय/जिल्हा न्यायालय किंवा संघ लोकसेवा आयोग किंवा इतर कोणत्याही राज्य लोकसेवा आयोगाने त्यांच्याद्वारे घेतलेल्या परीक्षेस बसण्यापासून कायमची मनाई केली असेल किंवा निवडीसाठी प्रतिबंधित ठरविले असेल तर तो / ती नियुक्तीसाठी पात्र असणार नाही.

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 परीक्षेचे स्वरूप

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 साठी परीक्षेचे स्वरूप खालील तक्त्यात दिलेले आहे.

चाचणी परीक्षेचे नाव	लघुलेखक (श्रेणी - 3)	कनिष्ठ लिपिक	शिपाई/ हमाल
	गुण	गुण	गुण
चाळणी परीक्षा	*	40	30
इंग्रजी लघुलेखन चाचणी	20	लागू नाही	लागू नाही
मराठी लघुलेखन चाचणी	20	लागू नाही	लागू नाही
इंग्रजी टंकलेखन चाचणी	20	20	लागू नाही
मराठी टंकलेखन चाचणी	20	20	लागू नाही
स्वच्छता आणि चापल्यता चाचणी	लागू नाही	लागू नाही	10
मुलाखत	20	20	10
एकूण गुण	100	100	50

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 अभ्यासक्रम

- उच्च न्यायालयाने, लघुलेखक (श्रेणी 3) पदासाठी चाळणी परीक्षा घेण्याचा अधिकार (कनिष्ठ लिपिक - पदासाठीच्या चाळणी परीक्षेप्रमाणे) प्राप्त झालेल्या अर्जाच्या संख्येनुसार राखून ठेवला आहे.
- कनिष्ठ लिपिक पदासाठीच्या चाळणी परीक्षेमध्ये संगणक ज्ञानावरील प्रश्नांचाही समावेश केला जाईल.
- इतिहास, नागरिकशास्त्र, विज्ञान, भूगोल, क्रीडा, साहित्य, व्याकरण आणि चालू घडामोडीच्या ज्ञानासह सामान्य ज्ञानाच्या चाचणीसाठी कनिष्ठ लिपिक आणि शिपाई/हमाल यांच्यासाठी चाळणी परीक्षा खालीलप्रमाणे घेतली जाईल.

अनु क्र.	पद	एकूण गुण	प्रश्नांची संख्या
1.	कनिष्ठ लिपिक	40	40 बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रकारचे इंग्रजी/मराठी भाषेतील प्रश्न
2.	शिपाई/ हमाल	30	30 बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ प्रकारचे इंग्रजी/मराठी भाषेतील प्रश्न

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 परीक्षा शुल्क

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 साठी परीक्षा शुल्क खाली दिलेले आहे.

जिल्हा न्यायालय भरती 2023: परीक्षा शुल्क	
प्रवर्ग	परीक्षा शुल्क
अराखीव प्रवर्ग	रु. 1000/-
इतर सर्व प्रवर्ग	रु. 900/-

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 वेतन श्रेणी

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 साठी पदानुसार वेतन श्रेणी खालील तक्त्यात दिली आहे.

जिल्हा न्यायालय भरती 2023: वेतन श्रेणी	
पदाचे नाव	वेतनश्रेणी
लघुलेखक	S-14 :38600-122800
कनिष्ठ लिपिक	S-6 :19900-63200
शिपाई/हमाल	S-1 :15000-47600

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 अर्ज करण्याची पद्धत

- ऑनलाइन अर्ज भरण्याची लिंक आणि जाहिरात मुंबई उच्च न्यायालयाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर म्हणजेच <https://bombayhighcourt.nic.in> येथे उपलब्ध आहे.
- ऑनलाइन अर्ज सादर करण्याची लिंक ही दिनांक 04/12/2023 रोजी सकाळी 11.00 वाजता उघडेल आणि दिनांक 18/12/2023 रोजी संध्याकाळी 6.00 वाजता बंद होईल.

जिल्हा न्यायालय भरती 2023 मॉडेल प्रश्नपत्रिका (उत्तरासहित)

Q1. COP28 परिषद कोठे होणार आहे?

- (a) पॅरिस, फ्रान्स
- (b) बर्लिन, जर्मनी
- (c) दुबई, UAE
- (d) रियो डी जानेरो, ब्राझील

Q2. ग्लोबल ग्रीनहाऊस गॅस वॉचद्वारे खालीलपैकी कोणत्या हरितगृह वायूंचे परीक्षण केले जाईल?

- (a) फक्त कार्बन डायऑक्साइड (CO2)
- (b) फक्त मिथेन (CH4)
- (c) फक्त नायट्रस ऑक्साईड (N2O)
- (d) CO2, CH4, आणि N2O

Q3. संसदेच्या नवीन इमारतीच्या बांधकामासाठी कोणती कंपनी जबाबदार आहे?

- (a) टाटा प्रोजेक्ट्स लिमिटेड
- (b) HCP डिझाइन प्लॅनिंग आणि मॅनेजमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड
- (c) ब्रिटीश आर्किटेक्ट सर एडविन लुटियन्स आणि हर्बर्ट बेकर
- (d) पंतप्रधान नरेंद्र मोदी

Q4. जगातील सर्वात उंच धबधबा आहे

- (a) नायगारा फॉल्स
- (b) बोयोमार फॉल्स
- (c) साल्टो एंजल फॉल्स
- (d) खोने फॉल्स

Q5. सर्वात लहान केंद्रशासित प्रदेश आहे

- (a) चंदीगड
- (b) पॉँडिचेरी
- (c) लक्षद्वीप
- (d) अंदमान आणि निकोबार बेटे

Q6. भारतातील सर्वात लांब नदीचे खोरे नदीचे आहे

- (a) महानदी
- (b) गोदावरी
- (c) गंगा
- (d) कावेरी

Q7. भारतात सर्वात जास्त घनदाट जंगले असलेले राज्य कोणते आहे?

- (a) अरुणाचल प्रदेश
- (b) मध्य प्रदेश
- (c) महाराष्ट्र
- (d) ओडिशा

Q8. भारतातील खालीलपैकी कोणता राष्ट्रीय महामार्ग सर्वात लांब आहे?

- (a) NH 1
- (b) NH 2
- (c) NH 3
- (d) NH 44

Q9. संसदेच्या दोन अधिवेशनांमधील अंतर महिन्यापेक्षा जास्त नसावे.

- (a) 3 महिने
- (b) 6 महिने
- (c) 9 महिने
- (d) 12 महिने

Q10. राष्ट्रपती म्हणून निवडण्यासाठी कमाल वय किती आहे?

- (a) 58 वर्षे
- (b) 60 वर्षे
- (c) 62 वर्षे
- (d) अशी कोणतीही मर्यादा नाही

Q11. खालीलपैकी कोणत्या पिकामध्ये नायट्रोजनचे जैविक निर्धारण सर्वात जास्त होते?

- (a) कडधान्ये
- (b) तांदूळ
- (c) गहू
- (d) यापैकी नाही

Q12. खालीलपैकी कोणते शिंबीवर्गीय पीक आहे?

- (a) कोबी
- (b) ऊस
- (c) शेंगदाणे
- (d) एरंडेल

Q13. दारावीपुर हे गरम पाण्याचे झरे कोणत्या जिल्ह्यात आहेत?

- (a) नांदेड
- (b) धुळे
- (c) रत्नागिरी
- (d) जळगाव

Q14. इंडिया स्टेट ऑफ फॉरेस्ट रिपोर्ट (ISFR) 2021 नुसार, महाराष्ट्र राज्यातील एकूण वनाच्छादित क्षेत्र (वर्ग किमीमध्ये) किती आहे?

- (a) 50,798
- (b) 95,487
- (c) 23,645
- (d) 1,12,356

Q15. भारतातील कोणत्या राज्याने 14 एप्रिल रोजी डॉ. आंबेडकरांची जयंती 'समता दिवस' म्हणून साजरी करण्याची घोषणा केली?

- (a) महाराष्ट्र
- (b) नवी दिल्ली
- (c) तमिळनाडू
- (d) ओडिसा

Q16. कवी कुलगुरु कालिसाद संस्कृत विद्यापीठ कोणत्या जिल्ह्यात आहे?

- (a) पुणे
- (b) नांदेड
- (c) मुंबई
- (d) नागपूर

Q17. राष्ट्रीय एडस् नियंत्रण संस्था महाराष्ट्रात कोठे आहे?

- (a) मुंबई
- (b) नागपूर
- (c) पुणे
- (d) नाशिक

Q18. गोदावरीवरील सर्व मोठे जायकवाडी धरण कोणत्या जिल्ह्यात आहे?

- (a) सांगली
- (b) छत्रपती संभाजी नगर
- (c) सातारा
- (d) कोल्हापूर

Q19. कोणत्या जिल्ह्यास ज्वारीचे कोठार म्हणतात?

- (a) सोलापूर
- (b) यवतमाळ
- (c) नंदुरबार
- (d) धुळे

Q20. टायगर कॅपिटल ऑफ इंडिया असे कोणत्या शहरास म्हटल्या जाते?

- (a) अमरावती
- (b) गडचिरोली
- (c) नागपूर
- (d) चंद्रपूर

Q21. खालीलपैकी कोणत्या देशाची लिखित राज्यघटना नाही?

- (a) युनायटेड किंगडम
- (b) ऑस्ट्रेलिया
- (c) युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिका
- (d) बांगलादेश

Q22. खालीलपैकी कोणत्या अधिकाराचे वर्णन डॉ. बी.आर. आंबेडकर हे संविधानाचे हृदय आणि आत्मा?

- (a) धर्म स्वातंत्र्याचा अधिकार
- (b) मालमत्तेचा अधिकार
- (c) समानतेचा अधिकार
- (d) घटनात्मक उपायांचा अधिकार

Q23. खालीलपैकी कोणत्या मुद्द्यांवर राज्यपाल राष्ट्रपतींकडे शिफारस करू शकतात?

- (1) राज्य मंत्री परिषद बरखास्त करणे
- (2) उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांची हकालपट्टी
- (3) राज्य विधानसभेचे विसर्जन
- (4) राज्यातील घटनात्मक यंत्रणा खंडित झाल्याची घोषणा वरील पैकी कोणती विधाने योग्य आहे.

- (a) 2, 3 आणि 4
- (b) 1, 3 आणि 4
- (c) 1, 2 आणि 4
- (d) यापैकी नाही

Q24. _____ रोजी राष्ट्रीय विज्ञान दिन साजरा केला जातो.

- (a) 27 फेब्रुवारी
- (b) 28 फेब्रुवारी
- (c) 1 मार्च
- (d) 26 फेब्रुवारी

Q25. प्रशासकीय न्यायाधिकरण कोणत्या कलमाशी संबंधित आहे

- (a) कलम - 356
- (b) कलम - 249
- (c) कलम - 339
- (d) कलम - 323

Q26. स्वतंत्र भारताचे पहिले परराष्ट्र मंत्री कोण होते?

- (a) गुलजारी लाल नंदा
- (b) जवाहरलाल नेहरू
- (c) लाल बहादूर शास्त्री
- (d) जॉन मथाई

Q27. ऍमेझॉन वेब सर्व्हीसेस 2030 पर्यंत भारतात किती गुंतवणूक करण्याची योजना आखत आहे?

- (a) \$5.7 अब्ज
- (b) \$8.2 अब्ज
- (c) \$12.7 अब्ज
- (d) \$15.5 अब्ज

Q28. आंतरराष्ट्रीय संग्रहालय प्रदर्शनाचे महत्त्व काय आहे?

- (a) अभ्यागत प्रतिबद्धता आणि शिक्षणास प्रोत्साहन देणे
- (b) संग्रहालय उद्योगातील तांत्रिक प्रगती दाखवणे
- (c) देशाच्या वारशाचे जतन आणि संवर्धन करणे
- (d) संग्रहालय व्यावसायिकांमध्ये नेटवर्किंग आणि सहयोग

Q29. जगातील कूड स्टीलचा दुसरा सर्वात मोठा उत्पादक देश म्हणून कोणता देश उदयास आला आहे?

- (a) चीन
- (b) भारत
- (c) युनायटेड स्टेट्स
- (d) जपान

Q30. उत्तर प्रदेश सरकारने सुरू केलेल्या योजनेचे नाव काय आहे?

- (a) नंद बाबा डेअरी विकास कार्यक्रम
- (b) ग्रामीण समुदायांसाठी दूध अभियान
- (c) यूपी डेअरी उद्योजकता योजना
- (d) नंद बाबा दूध अभियान योजना

Q31. FORTRAN ही प्रोग्रामिंग भाषा आहे. ती _____ साठी अधिक योग्य आहे का?

- (a) व्यवसाय अनुप्रयोग
- (b) विपणन अनुप्रयोग
- (c) वैज्ञानिक अनुप्रयोग
- (d) स्टॅटिकली कॅल्क्युलेटिव्ह ॲप्लिकेशन्स

Q32. _____ डिव्हाइस हा कोणता हार्डवेअर घटक आहे जो तुम्हाला संगणकात डेटा आणि सूचना प्रविष्ट करण्यास अनुमती देतो?

- (a) परस्परसंवाद
- (b) इनपुट
- (c) संवाद
- (d) आउटपुट

Q33. सीडी आणि डीव्हीडी कोणत्या प्रकारची उपकरणे आहेत?

- (a) इनपुट
- (b) आउटपुट
- (c) सॉफ्टवेअर
- (d) ऑप्टिकल स्टोरेज

Q34. मायक्रोप्रोसेसरच्या घड्याळाच्या वारंवारतेचा वेग _____ मध्ये मोजला जातो?

- (a) हर्ट्झ
- (b) बॉड दर
- (c) सीपीएस
- (d) बिट

Q35. संगणक प्रणाली सुरू करण्यासाठी खालीलपैकी कोणते आवश्यक नाही?

- (a) रॅम
- (b) फ्लॅश ड्राइव्ह
- (c) संचयक
- (d) मदरबोर्ड

Q36. हार्डवेअरचा कोणता भाग CPU आणि पेरिफेरल्सच्या वेगातील फरकाची भरपाई करतो?

- (a) स्कॅनर
- (b) प्रिंटर
- (c) व्हिडिओ कार्ड
- (d) मदरबोर्ड

Q37. ई-मेलचे खालीलपैकी कोणते फील्ड प्राप्तकर्त्याची ओळख लपवते?

- (a) To
- (b) From
- (c) Cc
- (d) Bcc

Q38. वेबसाठी सामान्यतः वापरले जाणारे ग्राफिक स्वरूप कोणते आहे?

- (a) GIF
- (b) BMP
- (c) TXT
- (d) LMP

Q39. नेटवर्कमध्ये जोडलेल्या उपकरणांसाठी तांत्रिक संज्ञा काय आहे?

- (a) हब
- (b) नोडस्
- (c) विभाग
- (d) संलग्नक एकेके

Q40. MS Word हा एक मजकूर किंवा दस्तऐवज संपादन अनुप्रयोग प्रोग्राम आहे जो MS Office Suite च्या पॅकेजमध्ये येतो. दिलेल्या पर्यायांपैकी कोणता पर्याय MS Word शी संबंधित नाही?

- (a) पृष्ठ मांडणी
- (b) ॲंटीव्हायरस
- (c) मेलिंग
- (d) फॉर्मेट पेंटर

Solutions:

S1. Ans.(c)

Sol. COP28 दुबई एक्सपो सिटीमध्ये 30 नोव्हेंबर ते 12 डिसेंबर 2023 या कालावधीत होणार आहे. या आवृत्तीचा यजमान देश संयुक्त अरब अमिराती (UAE) आहे.

S2. Ans.(d)

Sol. ग्लोबल ग्रीनहाऊस गॅस वाँचमध्ये कार्बन डायऑक्साईड (CO₂), मिथेन (CH₄), आणि नायट्रस ऑक्साईड (N₂O) सांद्रता, एकूण स्तंभाचे प्रमाण, आंशिक स्तंभ प्रमाण, अनुलंब प्रोफाइल आणि प्रवाह यांचा समावेश असेल.

S3. Ans.(a)

Sol. संसदेच्या नवीन इमारतीचे बांधकाम टाटा प्रोजेक्ट्स लिमिटेड करत आहे, तर एचसीपी डिझाइन प्लॅनिंग अँड मॅनेजमेंट प्रायव्हेट लिमिटेड त्याच्या डिझाइनसाठी जबाबदार आहे.

S4. Ans.(c)

Sol. व्हेनेझुएलातील एंजल फॉल्स हा जगातील सर्वात उंच धबधबा आहे. या धबधबाची उंची 3230 फूट (979 मीटर) असून त्याची अखंडित 2647 फूट उंची आहे. एंजल फॉल्स रिओ कॅरोनीच्या उपनदीवर स्थित आहे. औयंतेपुईच्या माथ्यावरून उपनदीचा प्रवाह येतो तेव्हा धबधबा तयार होतो.

S5. Ans.(c)

Sol. केवळ 32 किमी² च्या भौगोलिक क्षेत्रासह, लक्षद्वीप हा भारतातील सर्वात लहान केंद्रशासित प्रदेश आहे. भारताच्या दक्षिण-पश्चिम किनारपट्टीपासून 200 ते 440 किलोमीटर अंतरावर लॅकॅंडिव्ह समुद्रातील बेटांचा हा समूह आहे. हा प्रदेश दहा उपविभागांसह एकच भारतीय जिल्हा बनलेला आहे. करवत्ती केंद्रशासित प्रदेशाची राजधानी म्हणून काम करते.

S6. Ans.(c)

Sol. गंगा नदीचे खोरे हे जगातील सर्वात मोठे खोरे आहे. ते पश्चिमेला हुगळी नदीपासून पूर्वेला मेघना नदीपर्यंत पसरलेले आहे. हे 105,000 किमी² पेक्षा जास्त व्यापते आणि जरी खोरे मुख्यतः बांगलादेश आणि भारतात असले तरी, भूतान, चीन, भारत आणि नेपाळमधील नद्या उत्तरेकडून त्यात वाहतात.

S7. Ans.(a)

Sol. जुलै 2014 मध्ये सरकारने जारी केलेल्या 'इंडिया स्टेट ऑफ फॉरेस्ट रिपोर्ट 2013' नुसार, अरुणाचल प्रदेशमध्ये 20,828 किमी² इतके घनदाट जंगल आहे. 8,720 किमी चौरस क्षेत्रासह महाराष्ट्र या बाबतीत दुसऱ्या क्रमांकावर आहे. अहवालात असे नमूद केले आहे की, मध्य प्रदेशात देशातील क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने सर्वाधिक 77,522 किमी²चे जंगल आहे, त्यानंतर अरुणाचल प्रदेश 67,321 किमी² आहे.

S8. Ans.(d)

Sol. NH 44 मध्ये NHDP च्या उत्तर-दक्षिण कॉरिडॉरचा समावेश आहे आणि तो अधिकृतपणे श्रीनगर ते कन्याकुमारी पर्यंत 3,745 किमी (2,327 मैल) सूचीबद्ध आहे. हा भारतातील सर्वात लांब राष्ट्रीय महामार्ग आहे. हा जम्मू आणि काश्मीर, पंजाब, हरियाणा, दिल्ली, उत्तर प्रदेश, मध्य प्रदेश, महाराष्ट्र, तेलंगणा, आंध्र प्रदेश, कर्नाटक आणि तामिळनाडू या राज्यांमधून जातो.

S9. Ans.(b)

Sol. भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 85 नुसार, राष्ट्रपती संसदेच्या प्रत्येक सभागृहाची त्याला योग्य वाटेल त्या वेळी आणि ठिकाणी बैठक घेण्यासाठी वेळोवेळी बोलावतील, परंतु एका अधिवेशनात चाललेली बैठक आणि त्यासाठी नियुक्त केलेली तारीख यामध्ये सहा महिने हस्तक्षेप करणार नाही. राष्ट्रपती वर्षात कधीही अधिवेशन बोलावू शकतात परंतु दोन सत्रांमधील कमाल अंतर 6 महिन्यांपेक्षा जास्त असू शकत नाही.

S10. Ans.(d)

Sol. भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 58 नुसार, कोणत्याही व्यक्तीने वयाची पस्तीस वर्षे पूर्ण केल्याशिवाय आणि लोकसभेचा सदस्य म्हणून निवडून येण्यास पात्र असल्याशिवाय राष्ट्रपती म्हणून निवडून येण्यास पात्र होणार नाही. राष्ट्रपतीपदाच्या निवडीसाठी घटनेत कमाल वयाची तरतूद नाही.

S11. Ans.(a)

Sol. बायोलॉजिकल नायट्रोजन फिक्सेशन (BNF) तेव्हा घडते जेव्हा वातावरणातील नायट्रोजनचे नायट्रोजनेज नावाच्या एन्झाइमद्वारे अमोनियामध्ये रूपांतर होते. नायट्रोजन स्थिरीकरणात योगदान देणाऱ्या वनस्पतींमध्ये शेंगा कुटुंबातील कडधान्ये सोयाबीन, अल्फल्फा, ल्युपिन, शेंगदाणे इत्यादींचा समावेश होतो. त्यांच्या मूळ प्रणालीमध्ये नोड्यूलमध्ये रायझोबियम नावाचे सहजीवन जीवाणू असतात, जे नायट्रोजन संयुगे तयार करतात जे वनस्पतीला वाढण्यास आणि इतर वनस्पतींशी स्पर्धा करण्यास मदत करतात.

S12. Ans.(c)

Sol. शेंगदाणे, सोयाबीनचे आणि वाटाणे, लेग्युमिनोसे या वनस्पती शिंबीवर्गीय कुटुंबातील आहेत.

S13. Ans.(b)

Sol. दारावीपुर हे गरम पाण्याचे झरे धुळे जिल्ह्यात आहेत

S14. Ans.(a)

Sol. 50,798

S15. Ans.(c)

Sol. तमिळनाडू

S16. Ans.(d)

Sol. कवी कुलगुरु कालिसाद संस्कृत विद्यापीठ नागपूर जिल्ह्यातील रामटेक येथे आहे. महाराष्ट्र शासनाने दि. 18 सप्टेंबर 1997 रोजी नागपूर जिल्ह्यातील रामटेक येथे रामगिरीच्या पायथ्याशी महाकवी कालिदासाच्या चिरस्मरणार्थ कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठाची स्थापना केली.

S17. Ans.(c)

Sol. राष्ट्रीय एड्स नियंत्रण संस्था महाराष्ट्रात पुणे येथे आहे.

S18. Ans.(b)

Sol. गोदावरीवरील सर्व मोठे जायकवाडी धरण छत्रपती संभाजी नगर या जिल्ह्यात आहे.

S19. Ans.(a)

Sol. सोलापूर जिल्ह्यास ज्वारीचे कोठार म्हणतात.

S20. Ans.(c)

Sol. टायगर कॅपिटल ऑफ इंडिया असे नागपूरला म्हटल्या जाते.

S21. Ans.(a)

Sol. ऑस्ट्रेलिया, युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिका आणि बांगलादेश यांनी संविधान लिहिले आहे तर दुसरीकडे युनायटेड किंगडॉममध्ये लिखित संविधान नाही.

S22. Ans.(d)

Sol. भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 32 अन्वये घटनात्मक उपायांचा अधिकार हा डॉ. बी.आर. आंबेडकरांनी संविधानाचा आत्मा आणि भारतीय संविधानाचा हृदय आहे असे म्हटले होते. कलम 32 दुःखी नागरिकांच्या मूलभूत अधिकारांच्या अंमलबजावणीसाठी उपाय करण्याचा अधिकार प्रदान करते.

S23. Ans.(b)

Sol. राज्यपालांना राज्य उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांची नियुक्ती करण्याचा अधिकार नाही परंतु त्यांना या प्रकरणात राष्ट्रपतींचा सल्ला घेण्याचा अधिकार आहे.

S24. Ans.(b)

Sol. 28 फेब्रुवारी 1928 रोजी दिवशी भारतीय भौतिकशास्त्रज्ञ सर चंद्रशेखर व्यंकट रामन यांनी लावलेल्या रमण इफेक्टच्या स्मरणार्थ दरवर्षी 28 फेब्रुवारी रोजी संपूर्ण भारतात राष्ट्रीय विज्ञान दिन मोठ्या उत्साहात साजरा केला जातो.

S25. Ans.(d)

Sol. घटना (चाळीसावी दुरुस्ती) अधिनियम, 1976 द्वारे राज्यघटनेमध्ये भाग XIV-A म्हणून न्यायाधिकरण जोडण्यात आले होते, ज्यात फक्त दोन लेख आहेत उदा. 323-A आणि 323-B. कलम 323-A हे प्रशासकीय न्यायाधिकरणाशी संबंधित असताना; कलम 323-B इतर प्रकरणांसाठी न्यायाधिकरणांशी संबंधित आहे.

S26. Ans.(b)

Sol. भारताचे पहिले पंतप्रधान जवाहरलाल नेहरू यांनीही देशाच्या 17 वर्षांच्या पंतप्रधानपदावर परराष्ट्र मंत्रीपद भूषवले होते; ते देशाचे सर्वाधिक काळ परराष्ट्र मंत्री राहिले आहेत.

S27. Ans.(c)

Sol. Amazon Web Services (AWS) ने सांगितले की, देशातील क्लाउड सेवांसाठी वेगाने वाढणारी ग्राहकांची मागणी पूर्ण करण्यासाठी 2030 पर्यंत भारतात \$12.7 अब्ज गुंतवणूक करण्याची योजना आहे.

S28. Ans.(c)

Sol. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी सरकारने देशाच्या वारशाचे जतन आणि संवर्धन करण्यास प्राधान्य दिले आहे, जरी त्यांनी या दिशेने स्वातंत्र्यानंतर पुरेसे प्रयत्न केले नसल्याची खंत व्यक्त केली.

S29. Ans.(b)

Sol. देशाची प्रगती (वाढ) आणि विकास (विकास) सुनिश्चित करण्यासाठी पोलाद क्षेत्राचे महत्त्व अधोरेखित करून मंत्र्यांनी आपल्या भाषणाची सुरुवात केली. "भारत सध्या 2018 मध्ये जपानला मागे टाकून कूड स्टीलचा जगातील दुसरा सर्वात मोठा उत्पादक देश आहे", भारताच्या पोलाद उद्योगाने नोंदवलेल्या उल्लेखनीय वाढीचा उल्लेख करताना मंत्री म्हणाले.

S30. Ans.(d)

Sol. उत्तर प्रदेश हे दूध विकास आणि दूध उत्पादनाच्या क्षेत्रात आघाडीवर असलेले राज्य, राज्य सरकारने Rs. 1,000 कोटी खर्चाची नंद बाबा दूध मिशन योजना सुरू केली आहे.

S31. Ans.(c)

Sol. FORTRAN ही वैज्ञानिक अनुप्रयोगांसाठी सर्वोत्तम आणि एकमेव प्रमुख प्रोग्रामिंग भाषा आहे. हे मोठ्या आणि जटिल वैज्ञानिक संख्यात्मक संगणनासाठी डिझाइन केलेले आहे.

S32. Ans.(b)

Sol. इनपुट डिव्हाइसेस हे हार्डवेअर घटक आहेत जे आपल्याला संगणक प्रणालीमध्ये डेटा आणि सूचना प्रविष्ट करण्याची परवानगी देतात.

S33. Ans.(d)

Sol. डेटा लिहिण्यासाठी सीडी आणि डीव्हीडीचा वापर केला जातो. कॉम्पॅक्ट असूनही, ही उपकरणे सहजपणे मोठ्या प्रमाणात डेटा वाहून नेऊ शकतात. ते ऑप्टिकल स्टोरेज डिव्हाइसेस आहेत.

S34. Ans.(a)

Sol. हर्ड्स हे एक युनिट आहे ज्यामध्ये मायक्रोप्रोसेसरच्या घड्याळाच्या वारंवारतेचा वेग मोजला जातो.

S35. Ans.(b)

Sol. फ्लॅश ड्राइव्ह हे बाह्य स्टोरेज माध्यम आहेत, जोपर्यंत तुम्ही बूट करण्यायोग्य फ्लॅश ड्राइव्हद्वारे सिस्टम रीबूट करण्याचा प्रयत्न करत नाही तोपर्यंत सिस्टम सुरू करण्यासाठी आवश्यक नसते.

S36. Ans.(d)

Sol. मदरबोर्ड हा संगणक हार्डवेअरचा एक भाग आहे जो CPU आणि पेरिफेरल्सच्या वेगातील फरकाची भरपाई करतो.

S37. Ans.(d)

Sol. Bcc म्हणजे 'Blind Carbon Copy'. ज्यांचे ई-मेल पत्ते Bcc फील्डमध्ये जोडले गेले आहेत त्यांना ईमेलची एक प्रत मिळेल; तथापि, या प्राप्तकर्त्यांची ओळख उघड केली जाणार नाही.

S38. Ans.(a)

Sol. ग्राफिक्स इंटरचेंज फॉर्मॅट (GIF) हे मर्यादित रंग असलेले साधे वेब ग्राफिक्स जतन करण्यासाठी वापरले जाते.

S39. Ans.(b)

Sol. संगणक नेटवर्कमध्ये, उपकरणांना नोड्स म्हणतात.

S40. Ans.(b)

Sol. अँटीव्हायरस वगळता, इतर सर्व भाग आणि पर्याय MS Word मध्ये उपलब्ध आहेत

